

[Hartel.]

tralitetsvilje, og jeg ønsker, at vi markerer denne paa den klareste og bedste Maade, saa der ikke kan herske mindste Tvivl om Danmarks Stilling.

Erik Appel: Til det ærede Medlem Hr. Valdemar Thømsen maa jeg sige, at Spørgsmaalet om det saakaldte andet Mandat i Nordslesvig var overladt til Vælgernes Afgørelse, det eneste rette Forum, og de afgjorde det saaledes, at Socialdemokratiet, Konservative og Venstre kunde have klaret det omstridte Mandat hver især. Venstre havde en samlet Fremgang i Storkredsen paa 16 pCt., i Tønder-Kredsen paa 42 pCt. Hvorledes Stemmerne vilde være faldet paa henholdsvis Venstre og Bondepartiet uden det paanødede Fællesskab, er det ørkesløst at diskutere, saavel som Spørgsmaalet om Fordelingen af den nationale Ære paa Enkeltpersoner eller Partier. Lad os lade dette Spørgsmaal ligge.

Paa Undervisningsministeriets Budget, Konto 20, omtales en Gave til Tønder Seminarium i Anledning af 150 Aarsdagen. Gaven, Joakim Skovgaards Maleri „Jomfruen i Fugleham“, er givet af den danske Stat paa forventet Tillægsbevilling. Da denne synes givet, udtaler jeg paa Seminariets Vegne en Tak til den danske Stat med særlig Adresse til den højtærede Undervisningsminister. Festsalen, hvori Maleriet er ophængt, benyttes ret ofte som Mødesal for Tønder-Kredsenes Lærere og Egnens Befolkning, og derigennem har Maleriet faaet en Virkning ud over Seminariet som Tolk for lødig dansk Kunst og gammel dansk folkelig Poesi. Jeg ønsker derfor at tilføje en Tak fra Vesteregnens Befolkning, som jeg har den Ære at repræsentere.

Samtidig udtaler jeg Egnens Paaskønnelse af Erhvervelsen for Seminariet af den smukke gamle Bygning Helligaandsstiftelsen.

Jeg ønsker samtidig at udtale, at jeg kunde ønske Forstanderboligen ved Seminariet inddraget under Ombygningsplanerne. Den er uheldigt beliggende, med Støj fra Gade og Fabrik, solfattig m. m., men da dette Spørgsmaal hører hjemme under næste Aars Finanslov, skal jeg nøjes med at henlede Undervisningsministerens Opmærksomhed derpaa.

Ud over denne saglige Bemærkning ønsker jeg at fremføre nogle Bemærkninger af almindelig politisk, økonomisk og national Art vedrørende Grænselandets Stilling i Riget. Disse Bemærkninger kan uden direkte polemisk Form være Svar paa en Del af de

Synspunkter, det ærede Medlem Hr. Jens Møller fremførte.

Der er gaaet 20 Aar, siden Nordslesvigs Genforening med det gamle Land forberedtes, og der er i disse 20 Aar sket gennemgribende Ting for begge Parter. Helt let var det naturligvis ikke for Nordslesvig at falde til Rette ved det gamle Lands Side, administrativt, politisk og folkeligt, men det er dog sket. Vanskelighederne forøgedes ved de to Kriseperioder, af hvilke den sidste havde Voldsomhedens Karakter. En Befolkning, der sluttede sit Tilhørsforhold til Preussen under en mægtig europæisk Opgangstid, hvor den saa at sige økonomisk kunde magte, hvad den vilde, blev kort efter Genforeningen med Danmark gennem den økonomiske Krise stillet saadan, at den følte sig usikker og ofte hjælpeløs.

Modsætningen mellem før og nu økonomisk var saa stor, at Befolkningen maatte reagere. Deraf opstod „Bevægelserne“, der efterhaanden fik ivrig Tilskyndelse fra det gamle Land. Nordslesvig var i flere Aar Prøveklud paa forskellig Maade for hensynsløse Agenter af enhver Art. Men nu har Landsdelen rystet dem af sig, og Førerskabet i de økonomiske Bevægelser har den overladt til det gamle Land. Derved har Landsdelen faaet mere Arbejdsro, hvortil ogsaa den økonomiske Bedring siden Februar 1934 har bidraget. Inden for Landbruget er der arbejdet med sammenbidt Energi. Den nordslesvigske Landbostand ønskede ikke at falde det gamle Land til Byrde, men Indtjeningsmulighederne var smaa i 1920 og de følgende Højkonjunkturaar. Mælkeproduktionen var i 1919 nede paa omkring 40 Mill. kg. I 1932 naaede den op paa omkring 340 Mill. kg, det dobbelte af Førkrigstidens Produktion. Kornproduktionen blev i samme Tidsrum tredoblet, og det samme gælder Flæskeproduktionen, men Priserne var i samme Tidsrum tredelte. Dertil kommer, at Driftskapital og Reservekapital mangler. Derfor er Usikkerheden stadig over et alt for stort Antal af nordslesvigske Landmænd.

Men trods økonomisk Usikkerhed og trods al økonomisk Urobevægelse har den nordslesvigske Landbostand Aar efter Aar paa Festsdage og Valgdage fornyet sit Genforenings-Ja til det gamle Land og derved tilkendegivet, at Genforeningen ikke var et økonomisk Spørgsmaal, men et Spørgsmaal om det nordslesvigske Folkelivs Behov.

Produktionsmæssigt set maa Genforeningen siges at være gennemført inden for det enkelte Landbrug, medens Landsdelen som Helhed med Landbrugsbygninger, Jord, fordeling og Udstykning staar langt tilbage-